

Eläinten hyvinvointikeskuksen lausunto hallituksen esitykseen HE 32/2026 vp laeiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain ja eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eläinten hyvinvointikeskus kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen. Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eläinten hyvinvoinnista annettua lakia siten, että kumottaisiin säännös, jonka mukaan tuotantoeläimenä pidettävää sikaa ei saa kastroida kirurgisesti 1 päivästä tammikuuta 2035 lukien. Eläinten lääkitsemisestä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että täsmennettäisiin valtion kunnille maksamaa korvausta koskevaa säännöstä sekä siten, että eläinten pitopaikan eläinlääkintähuollosta vastaava eläinlääkäri saisi luovuttaa injektoitavaa paikallispuudutusainetta porsaan kirurgista kastreatiota varten myös valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan liittymättömille tiloille.

--

Eläinten hyvinvointikeskuksen näkemyksen mukaan injektoitavan paikallispuudutteen luovuttaminen myös valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan liittymättömille tiloille edistää sikojen hyvinvointia ja on kannatettavaa. Sen sijaan karjuporsaiden kirurgisen kastreation kiellon kumoaminen olisi askel taaksepäin eläinten hyvinvoinnissa.

Vuonna 2024 Suomen teurastamoille tuotiin reilut 1,7 miljoonaa lihasikaa, joista noin puolet oli kirurgisesti kastroiduja karjuja. Kirurgisesta kastreatiosta luopuminen vajaan yhdeksän vuoden kuluttua olisi säästänyt nykytuotannolla reilut 800 000 porsasta kastreation aiheuttamalta kivulta, stressiltä ja tulehduksille altistumiselta.

Karjuporsaiden kirurginen kastroida on porsaalle kivulias toimenpide, jossa iho viilletään auki, kivekset vedetään ulos ihoviillosta ja siemenjohtimet katkaistaan. Kastroida aiheuttaa vakavan kudosvaurion ja voimakkaan kivun, joka jatkuu tulehdusreaktion vuoksi vielä päiviä kastreation jälkeen. Kipu aiheuttaa porsaalle kärsimystä ja monenlaista muuta hyvinvointihaittaa: se rasittaa elimistöä, lisää tulehdusriskiä, tuottaa negatiivisia tunteita ja häiritsee unta. Nuorena koettu kipu on haitallista eläimen kehitykselle ja voi herkistää kivun kokemuksille myös myöhemmin elämässä. Kastroidujen porsaiden kuolleisuus on myös suurempi kuin kastroimattomilla.

Kirurgista kastreatiota edeltävä kivesalueen paikallispuudute vähentää porsaiden toimenpiteen aikaisia reaktioita ja ääntelyitä verrattuna siihen, että porsaita ei toimenpiteeseen paikallispuuduteta. Tästä huolimatta porsaat kokevat voimakasta stressiä

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

toimenpiteeseen liittyvästä käsittelystä ja kiinnipitämisestä. Karjuporsas on kiinnitettävä kastroitintelineeseen paitsi kastroidin myös sitä edeltävän paikallispuudutuksen vuoksi. Paikallispuudutuksen injektointi on porsalle kotimaisen tutkimuksen mukaan kivulias toimenpide (Hokkanen ym. 2025).

Kirurgisen kastration kiellon kumoaminen ei palvele eläimen hyvinvoinnin etua, vaan perusteena on lihateollisuuden ja viennin tarpeet. Kastratiokiello sen sijaan hyödyttäisi karjuporsaiden hyvinvointia tarpeettoman, pitkäkestoisen kivun ja stressin sekä tulehdusriskin välttämisen myötä. Kirurgisen kastration kiellon tarpeellisuuden ja vaihtoehtojen arvioinnissa lähtökohtana tulee olla myös eläimen hyvinvointi, ei vain tuotannon tai viennin vaatimukset.

Eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi on painetta myös siksi, että Suomen ja muiden EU-maiden kuluttajat vaativat sitä (Eurobarometri 2023). Tanskan parlamenttivaaleissa sikojen hyvinvointi nousi isoksi teemaksi. Tanskan maatalouden ja elintarvikealan kauppajärjestö Landbrug & Fødevarer on asettanut seitsemän tavoitetta sikojen hyvinvoinnin edistämiseksi. Yksi tavoitteista on kirurgisen kastration hallittu lopettaminen vuodesta 2030 alkaen. Aiempi tavoite sektorilla oli luopua kirurgisesta kastratiosta vuoteen 2050 mennessä. Asia on eläinten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta huomattava, sillä Tanska tuottaa noin 28 miljoonaa teurassikaa vuodessa. Lisäksi immunokastroitujen karjujen tuotanto on Tanskassa merkittävää.

Eläinten hyvinvointilain muutos on yhteiskunnallisesti ja poliittisesti merkittävä. Eläinten hyvinvointilain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Kumoamalla lakiin jo kirjattu kirurgisen kastration kiello toimittaisiin päin vastoin.

Eläinten hyvinvointilakiin jäi sen voimaantullessa vuonna 2024 pitkä, 12 vuoden, siirtymäaika kirurgisesta kastratiosta luopumiselle. Tällä turvattaisiin tuottajien ja teollisuuden hallittu vaiheittainen siirtymä olemassa oleviin vaihtoehtoihin, kuten immunokastratioon tai täyskarjujen kasvatukseen. Paikallispuudutteen antaminen kirurgisen kastration yhteydessä olisi välivaihe. Jo 2024 oli mahdollista kastroida karjut eläinystävällisemmin immunokastratiolla, josta aiheutuu vain neulanpiston hetkellinen kipu. Immunokastratio on myös sianlihan kuluttajalle täysin turvallinen vaihtoehto. Vuonna 2022 suomalaisille kuluttajille teetetyn kyselyn mukaan sianlihaa kuluttavista 57 % oli valmis ostamaan immunokastroidun sian lihaa (Eläinten hyvinvointikeskus, 2022).

Luonnonvarakeskuksen selvityksen (Niemi ym. 2025) alustavien tulosten mukaan karjujen kasvatuksenaikaiset haasteet ja kustannukset ovat hallittavissa toimintatapoja

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

kehittämällä. Kastraatio selvityksen (Heinonen, 2021) mukaan pelko viennin vaarantumisesta kirurgisen kastration kiellon myötä ei ole perusteltu. Euroopan maista esimerkiksi Irlannissa, Iso-Britanniassa, Portugalissa, Espanjassa ja Alankomaissa valtaosa karjuista kasvatetaan kastroimattomina.

Karjuporsaiden kirurgisesta kastratiosta luopumista valmistelleen työryhmän (2023) laatimat suositukset tarjoavat vaihtoehtoja sika-alan toimintaehtojen turvaamiseksi kirurgisesta kastratiosta luovuttaessa: eläinten hyvinvointikorvauksella voidaan kompensoida täyskarjujen ja immunokastroitujen karjujen kasvatuksen kustannuksia, ja elinkeinoa ja teollisuutta voidaan tukea karjunhajun tunnistusmenetelmien kehittämisessä ja muissa tarpeellisissa kehittämistoimenpiteissä ja investoinneissa. Myös Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta (2021) on kiinnittänyt huomiota karjuporsaiden hyvinvoinnin heikkenemiseen kirurgisen kastration yhteydessä ja ehdottanut, että korvaavien menetelmien käyttöönottoa tuetaan ja tietoa kastration vaihtoehtoista lisätään.

Helsingissä 15.4.2026

Satu Raussi ja Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

Lähteet:

[Denmark: Seven new initiatives to improve animal welfare in pigs. 19.3.2026. euromeat.news.com](https://www.euromeat.news.com)

[Eläinten hyvinvointikeskus 26.9.2022. Kotimainen sianliha voi jatkossa olla peräisin immunokastroiduista karjuista, ja valtaosalle sianlihan kuluttajista se on ok](#)

[Gæmelke: Vi skal stoppe kastration længe før 2050. 21.10.2025. maskinbladet](#)

[Heinonen, M. 2021. Kastraatio selvitys](#)

[Hokkanen, AH., Coutant, M., Heinonen, M. ym. 2025. Two restraining devices in connection to surgical castration with or without local anesthesia: effects on piglet stress. Porcine Health Management 11, 21.](#)

[MMM 2023: Porsaiden kirurgisesta kastratiosta luopumista valmistelevalle työryhmän loppuraportti](#)

[Niemi, J. ym. 2025. Porsaiden kastratiosta luopumisen vaikutukset Suomen sikaketjussa \(Karjupossu\)](#)

[Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta 2021. Kannanotto maa- ja metsätalousministeriölle karjuporsaiden kastratiosta](#)